OPPVEKSTPROFIL

Heim

Tema for årets profiler er inkludering av barn og unge med innvandrerbakgrunn. Temaet gjenspeiles i indikatorer og figurer.

Nedenfor presenteres noen nøkkeltall for barn og unge i kommunen:

- Andelen barn (0-17 år) i kommunen per 1.1.2024 som er innvandret eller norskfødt med innvandrerforeldre, er lavere enn i landet som helhet. Andel og antall barn som innvandrer har økt i de fleste kommuner, som følge av krigen i Ukraina. Om lag en tredjedel av flyktningene som har kommet til Norge fra Ukraina er barn og unge.

- Andelen barn som bor i husholdninger med vedvarende lav inntekt, er lavere enn i landet som helhet. Vedvarende lav husholdningsinntekt vil si at den gjennomsnittlige inntekten i en treårsperiode er under 60 prosent av median husholdningsinntekt i Norge.

- Andelen ungdomsskoleelever som svarer at de opplever tilbudet av treffsteder for unge som svært bra eller nokså bra er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået. Trygge møteplasser for ungdom som er tilgjengelige for alle kan forebygge utenforskap og rusbruk, og fremme god sosial utvikling og vennskap.

- Andelen ungdomsskoleelever som har mange psykiske plager, er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået. Kommunen kan fremme god psykisk helse hos barn og unge gjennom tiltak som gode fritidstilbud, tilgjengelige helsetjenester, forebyggende programmer i skolen og støtte til familier.

2025

Oppvekstprofilen viser noen av kommunens styrker og utfordringer, og kan benyttes i planarbeidet for barn og unge og deres oppvekstmiljø. Indikatorene som presenteres i profilen er valgt med tanke på å fremme barn og unges oppvekstmiljø, og må tolkes i lys av kunnskap om lokale forhold.

Utgitt av
Helsedirektoratet
Postboks 220, Skøyen
0213 Oslo

E-post: oppvekstprofiler@helsedir.no

Statistikken er hentet fra statistikkbanken Folkehelsestatistikk per april 2025

Illustrasjoner: Helsedirektoratet

Bokmål

Batch 0404251023.0704251331.0404251023.0404251328.07/04/2025 14:29

Oppvekstprofilene er utarbeidet i samarbeid mellom Arbeids- og velferdsdirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Folkehelseinstituttet, Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, Kommunesektorens organisasjon, Utdanningsdirektoratet og Helsedirektoratet.

Inkludering av barn og unge med innvandrerbakgrunn

Stadig flere barn og unge i Norge har innvandrerbakgrunn[1]. Integrering, inkludering og tilhørighet er grunnleggende for barnas trivsel, utvikling og muligheter. Det er viktig å bygge tillit og gode fellesskap, og sikre like muligheter slik at alle barn og unge kan delta i fritidsaktiviteter, utdanning og arbeids- og samfunnsliv.

Én av fem barn har innvandrerbakgrunn

Av 1,1 millioner barn og unge i aldersgruppen 0–17 år i Norge, er 90 000 født i et annet land enn Norge. Barna kommer på grunn av flukt, foreldrenes studier eller arbeid, eller for å bli gjenforent med familie. I tillegg er det ca 155 000 barn og unge som er født i Norge av to utenlandsfødte foreldre. Til sammen utgjør dette 245 000 barn, og 22 prosent av alle barn i alderen 0–17 år i Norge (2024). Figur 1 viser fordelingen innen ulike aldersgrupper i kommunen.

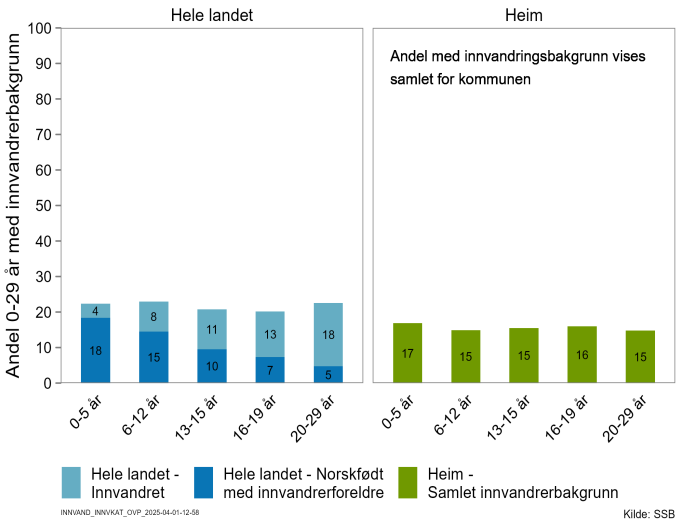
Med innvandringen fra Ukraina har det kommet flere barn og unge i alle kommuner. Nesten halvparten av barn og unge med innvandrerbakgrunn i Norge har bakgrunn fra Europa, en tredjedel har bakgrunn fra Asia og 20 prosent fra Afrika. Figur 2 viser andelen fra ulike verdensdeler i kommunen.

De fleste klarer seg bra

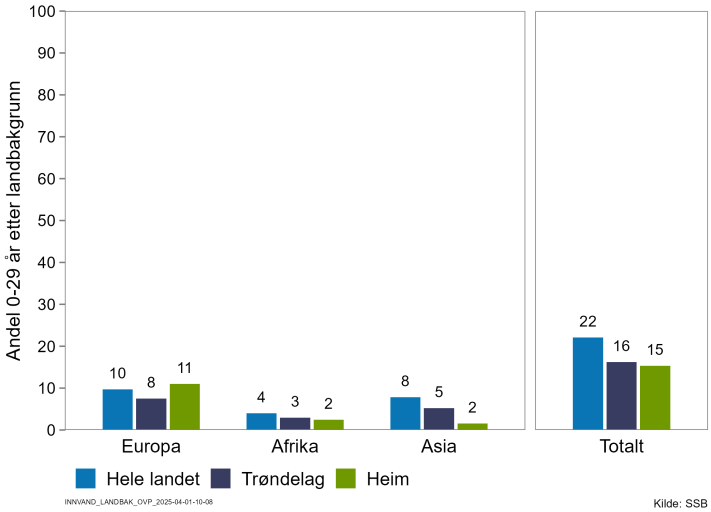
De aller fleste barn som vokser opp i Norge klarer seg veldig godt i oppveksten og gjennom utdanningsløpet, enten de har innvandret eller ikke. Barn og unge med innvandrerbakgrunn representerer en stor ressurs for det norske samfunnet, med stort utdanningsdriv, og ulike perspektiver og erfaringer.

Norskfødte med innvandrerforeldre har utdanning, inntekt og sysselsetting omtrent på nivå med befolkningen ellers. Det er stor sosial mobilitet når vi ser på norskfødte med innvandrerforeldre opp mot foreldregenerasjonen. På flere utdanningsindikatorer, som fullføring i videregående skole (Figur 3), er det på landsbasis ingen forskjell mellom norskfødte jenter med innvandrerforeldre og jenter med norskfødte foreldre.

Figur 1. Barn og unge med innvandrerbakgrunn etter alder, per 1.1.2024. Aldersgruppene svarer til barnehage, barneskole, ungdomsskole, videregående opplæring og unge voksne.

Figur 2. Andel 0–29 år med innvandringsbakgrunn etter verdensdel og totalt, per 1.1.2024.

Likevel noen forskjeller

Barn og unge med innvandrerbakgrunn bor oftere i hjem der foreldre har utfordringer knyttet til økonomi, arbeidsliv, helse og boforhold. Utfordringene henger ofte sammen med lite utdanning hos foreldrene, fluktbakgrunn og kort botid i Norge. Det kan ha negativ påvirkning på barn og unges livskvalitet, levekår og livsmuligheter.

En lavere andel barn med innvandrerbakgrunn går i barnehage, og flere har svakere resultater på nasjonale prøver og gjennomsnittskarakter på 10. trinn. Blant gutter med innvandrerbakgrunn er det på landsnivå færre som fullfører videregående opplæring (Figur 3), og flere unge innvandrere står utenfor utdanning og arbeid (Figur 4).

Enkelte barn og unge med innvandrerbakgrunn, som nyankomne, med fluktbakgrunn, i utsatte byområder og enslige mindreårige flyktninger, trenger ekstra hjelp, oppfølging og støtte. Tidlig innsats er viktig for at barn og unge skal få utvikle seg, bli inkludert, og for å forebygge sosiale vansker og utenforskap (jf. prinsippet om at ingen skal utelates i FNs bærekraftsmål).

Økonomi er en barriere for å kunne delta i fritidsaktiviteter

Å oppleve tilhørighet og inkludering, og ha mulighet for sosial deltakelse og utfoldelse er viktig for barn og unges helse og utvikling. En del barn og unge med innvandrerbakgrunn opplever at de ikke får delta på linje med andre barn og unge da det er flere barrierer for barnas deltakelse.

Færre barn med innvandrerbakgrunn deltar i fritidsaktiviteter, og for mange handler det om økonomi. Flere barn med innvandrerbakgrunn lever i lavinntektsfamilier (Figur 5), særlig i familier med fluktbakgrunn. Å vokse opp med vedvarende lavinntekt og dårlige levekår skaper en form for stress, som over tid kan påvirke barnets læring og helse.

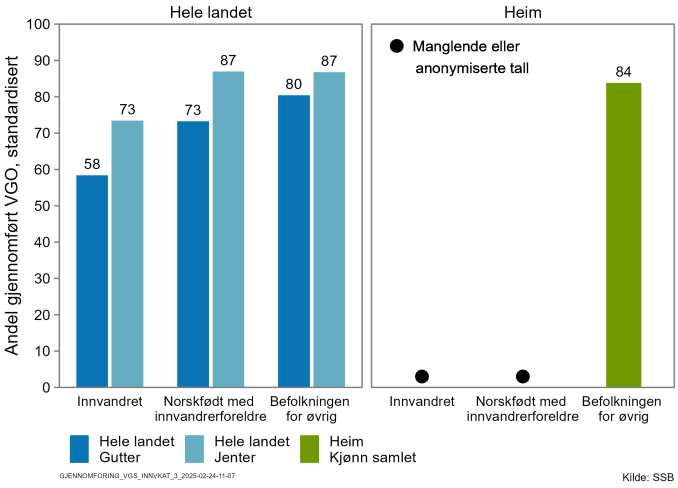
Andre barrierer for deltakelse er helse, språk og mangel på nettverk. Flere barn og unge opplever dessuten å bli utsatt for mobbing, diskriminering og rasisme. For noen er negativ sosial kontroll et hinder for å leve frie liv, med like muligheter og egne livsvalg. Manglende tilhørighet, inkludering og anerkjennelse kan føre til ensomhet og utenforskap.

Hva kan kommunen gjøre?

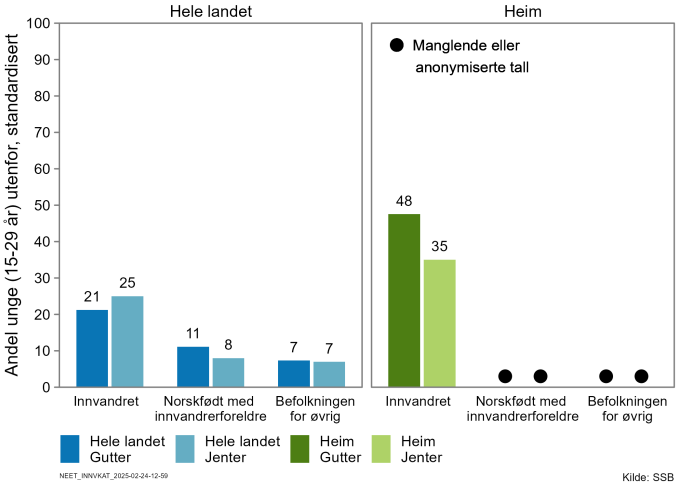
Kommunene har en viktig oppgave med å tilrettelegge gode tjenester og tilbud for å gjøre det lettere for barn og unge som strever, så alle får en god oppvekst, med god inkludering og deltakelse og like muligheter i livet. God integrering og inkludering krever at mange jobber sammen – innbyggere, stat, fylke og kommune, frivillige organisasjoner m.m.

- Kommunens forebyggende plan bør ha konkrete mål og tiltak for integrering og inkludering av barn og unge med innvandrerbakgrunn (jf. barnevernsloven).
- Ivareta barn og unges medvirkning i planlegging og gjennomføring av tiltak, med god representasjon av barn og unge med innvandrerbakgrunn i råd og prosesser.
- Ha god kartlegging, samordnet, helhetlig og lavterskel oppfølging av barn og unge med innvandrerbakgrunn, særlig nyankomne, levekårsutsatte, enslige mindreårige flyktninger, barn og unge i lukkede miljøer, og ungdom i risiko for frafall/kriminalitet.
- God faglig oppfølging av barn og unge med innvandrerbakgrunn i barnehage og skole, og i overgangen til videregående opplæring, med tilrettelegging, tilpasset opplæring og støtte for barn med svake norskferdigheter og svake skoleresultater.
- Sikre at alle barn og unge lever trygge og frie liv, og jobbe aktivt mot vold i nære relasjoner, æresrelatert vold og negativ sosial kontroll.
- Redusere språkbarrierer med tilpasset informasjon og kvalifisert tolk i alle tjenester.
- Sikre mangfoldskompetanse og faglig kompetanse i alle tjenester.
- Vektlegge vurderinger av barnas beste i alle sammenhenger.
- Mobilisere foreldreressurser, og tilby foreldre-veiledning og foreldrestøtte.
- Forebygge fordommer, rasisme og diskriminering, og bygge tillit mellom grupper og til tjenestene.
- Samarbeide med frivilligheten om inkluderende møteplasser, brobyggende aktiviteter, holdnings-kampanjer mm.
- Tilrettelegge for møteplasser og deltakelse i fritids-tilbud for alle barn og unge, blant annet ferie- og fritidstilbud for barn i lavinntektsfamilier.

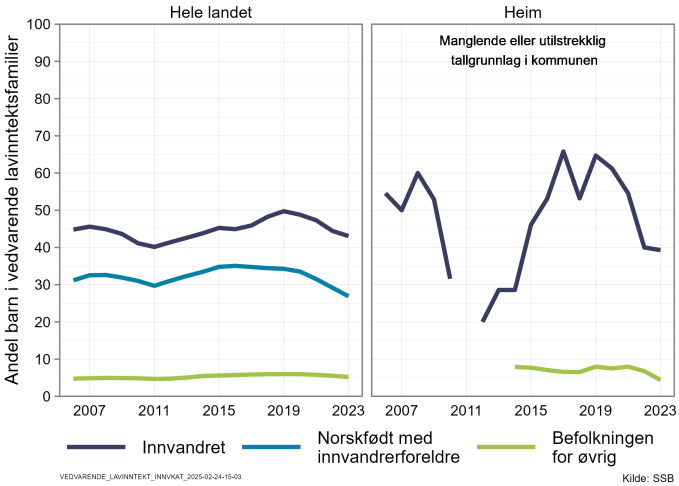
Figur 3. Gjennomføring i videregående opplæring med fullført studie- eller yrkeskompetanse etter 5/6 år, etter kjønn og innvandringsbakgrunn. Ved manglende kommunetall vises fylkestall. Treårig gjennomsnitt 2021-2023.

Figur 4. Andel unge (15-29 år) utenfor utdanning og arbeid etter innvandrerbakgrunn og kjønn. Ved manglende kommunetall vises fylkestall. Tall for 2023.

Figur 5. Barn 0-17 år i husholdninger med vedvarende lavinntekt, definert som inntekt under 60 % av nasjonal medianinntekt over en treårsperiode, etter innvandringsbakgrunn.

Utvidet tekst med referanser og lenker finnes på helsedirektoratet.no/oppvekstprofiler.

Finn flere relevante indikatorer i statistikkbanken Folkehelsestatistikk.

[1] SSBs definisjoner: Innvandrere er personer som har innvandret til Norge, som er født i utlandet av utenlandsfødte foreldre. Norskfødte med innvandrerforeldre er født i Norge av to utenlandsfødte foreldre.

Oppvekstbarometer for kommunen

I oversikten nedenfor sammenlignes noen nøkkeltall for kommunen og fylket med landstall. I figuren og tallkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulik alders- og kjønnssammensetning sammenliknet med landet. Klikk på indikatornavnene for å se utvikling over tid i kommunen. I statistikkbanken finnes flere indikatorer og utfyllende informasjon om hver enkelt indikator.

Vær oppmerksom på at også «grønne» verdier kan innebære en utfordring for kommunen, fordi landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. Verdiområdet for de ti beste kommunene i landet kan være noe å strekke seg etter.

- Kommunen ligger signifikant bedre an enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- Verdien for landet som helhet
- Variasjonen mellom kommunene i fylket
- De ti beste kommunene i landet

Tema		Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Oppvekstbarometer for Heim
Befolk-ning	1	Andel barn, 0-17 år	18,9	19,8	20,1	prosent	
	2	Innvand. og norskf. med innv.foreldre	15,3	16,1	22,0	prosent	
Levekår	3	Barn i fam. m/vedvarende lav inntekt	6,1	8	10	prosent	
	4	Barn i familier som mottar sosialhjelp	3,9	7,1	6,8	prosent	
	5	Barn av enslige forsørgere	15,4	16,6	15,9	prosent	
	6	Bor trangt, 0-17 år	11	16	18	prosent	
	7	Bor i leide boliger, 0-17 år	13,2	13,0	14,6	prosent	
	8	Barn med barnevernstiltak, 1-17 år	7	3,9	3,4	prosent	
	9	Unge som står utenfor, 15-29 år	12,4	9,4	9,9	prosent (a,k)	
Barnehage og skole	10	Bemanning i barnehage, oppfylt	91	83	64	prosent	
	11	Laveste mestringsnivå i lesing, 5. tr.	29	26	25	prosent (k)	
	12	Laveste mestringsnivå i regning, 5. tr.	30	28	27	prosent (k)	
	13	Trives på skolen, 7. trinn	82	82	84	prosent (k)	
	14	Mobbes på skolen, 7. trinn	13	9,9	9,6	prosent (k)	
	15	Gjennomsnittlig grunnskolepoeng	39,5	42,2	42,7	poeng (k)	
	16	Gjennomføring i vdg. opplæring	83	80	81	prosent (k)	
Fritid og nærmiljø	17	Fornøyd med treffsteder, 2024	61	51	54	prosent (a,k)	
	18	Trygt i nærmiljøet, 2024	85	84	84	prosent (a,k)	
	19	Med i fritidsorganisasjon, 2024	52	63	59	prosent (a,k)	
	20	Ensomhet, 2024	19	20	22	prosent (a,k)	
	21	Skjermtid over 4 timer, 2024	49	43	43	prosent (a,k)	
	22	Regelbrudd, 2024	12	9,8	9,5	prosent (a,k)	
Helse og helsatferd	23	Fornøyd med helsa, 2024	63	66	66	prosent (a,k)	
	24	Høy tilfredshet med livet, 2024	49	49	50	prosent (a,k)	
	25	Psykiske plager, 2024	14	15	15	prosent (a,k)	
	26	Søvnproblemer, 2024	26	29	30	prosent (a,k)	
	27	Trener sjeldnere enn ukentlig, 17 år	39	24	28	prosent (k)	
	28	Overvekt og fedme, 17 år	25	23	22	prosent (k)	
	29	Reseptfrie smertest. ukentlig, 2024	26	21	20	prosent (a,k)	
	30	Alkohol, har vært beruset, 2024	21,0	16,6	13,8	prosent (a,k)	

Forklaring (tall viser til linjenummer i tabellen ovenfor):
* = standardiserte verdier, a = aldersstandardisert, k = kjønnsstandardisert og ** = tall fra Ungdataundersøkelsen de siste tre årene mangler.
Les mer om mulige årsaker til at tall fra Ungdataundersøkelsen mangler her.

1. 2024. 2. 2024, 0-17 år. 3. 2021-2023, barn (0-17 år) som bor i husholdninger som i en treårsperiode har en gjennomsnittlig inntekt under 60 % av nasjonal median. 4. 2023, 0-17 år, omfatter de som har mottatt sosialhjelp minst én gang i løpet av året. 5. 2022-2024, 0-17 år, av alle barn det betales barnetrygd for. 6. 2023, trangboddhet defineres ut ifra antall rom og kvadratmeter i boligen. 7. 2023, andelen er presentert i prosent av barn i privathusholdninger. 8. 2023, omfatter hjelpetiltak og omsorgstiltak. 9. 2023, omfatter de som ikke er i arbeid, utdanning eller opplæring (NEET). 10. 2024, barn som går i barnehager der kravet til både grunnbemanning og pedagogisk bemanning er oppfylt. 11./12./13./14. Skoleårene 2022/2023-2024/2025. 15. 2022-2024, ved avsluttet grunnskole på 10. trinn. 16. 2021-2023, omfatter elever bosatt i kommunen. 17. U.skole, svært bra eller nokså bra tilbud. 18. U.skole, opplever at nærområdet er trygt på kveldstid. 19. U.skole, svarer «ja, jeg er med nå». 20. U.skole, ganske mye eller veldig mye plaget. 21. U.skole, daglig utenom skolen. 22. U.skole, 3 eller flere ulike regelbrudd i løpet av det siste året. 23. U.skole, svært eller litt fornøyd. 24. U.skole, de som angir 8-10 på en skala fra 0-10, der 0 er det verst mulige livet de kan tenke seg og 10 det best mulige. 25. U.skole, har mange plager (ganske mye eller veldig mye plaget). 26. U.skole, ganske mye eller veldig mye plaget. 27. 2022-2024, oppgitt ved nettbasert sesjon 1. 28. 2021-2024, KMI som tilsvarer over 25 kg/m2, basert på høyde og vekt oppgitt ved nettbasert sesjon 1. 29. U.skole, bruker Paracet, Ibux og lignende minst én gang i uka. 30. U.skole, drukket så mye at de har følt seg tydelig beruset én gang eller mer ila. siste 12 mnd.

Datakilder: Statistisk sentralbyrå, NAV, Ungdataundersøkelsen fra Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved OsloMet, Utdanningsdirektoratet og Vernepliktsverket. For mer informasjon, se statistikkbanken.